

BUDA-PEȘTA

9 Iunie st. v.

21 Iunie st. n.

Va esi duminică.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 23.

Anulu X.

1874.

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Nu me uitá!

— Dupa Alfred de Musset. —

Gandesce-te la mine, candu aur'a sfiosa
 Deschide dîminetii pátatu-i incantatu ;
 Gandesce-te la mine, candu nóptea voluptósa
 Pasiesce visatoria sub velu-i argintatu !
 La sioptele placorii, candu sinulu teu palpita,
 La visurile noptii, candu umbr'a te invita,

Asculta cum suspina

O vóce trista, lina :

„Nu me uitá!“

Gandesce-te la mine, candu sórtea ne'mpacata
 Me va silí departe de tine sè traescu ;
 Cand vei simtí, cà dorulu si vèrst'a 'naintata
 Dureri necunoscute pe capu-mi gramadescu.
 La ultimulu adio, l'amoru-mi te gandesce !
 Cà-ci timpulu nu-i nimica candu sufletulu iu-
 besce.

Atátu câtu voiu traí,

Dî, nópte-ti voiu soptí :

„Nu me uitá!“

Gandesce-te la mine, candu inim'a-mi recita,
 Si'n umbre cufundata, nu te va mai chiamá ;
 Gandesce-te la mine, candu flórea parasita
 Pe piétr'a-mi funerara incetu va lacrimá.
 Eu n'oiu mai vedé chipulu si formele-ti divine
 Dar sufletu-mi vení-va a plange langa tine . . .

Asculta cum suspina

In nópte-o vóce lina :

„Nu me uitá!“

N. Nicoleanu.

Contes'a Cornarini.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Pepita inse nu putù sè audia acea siopta,
 fara a esclamá plina de bucuría :

Constantu, unde esti tu? Vina, vina de
 asculta si te incanta de noblétia contesei Cor-
 narini! O! scump'a, bun'a-me Clelia, pri-
 mesce acum multumirile mele pentru fapt'a
 asta nobila, cà-mi pare cà mai tardíu mi-voru
 lipsí terminii necesari. Nu! contele nu s'a in-
 sielatu candu dicea: „Clelia cea nobila!“

Nu multu dupa scen'a acésta vedemu pe
 Pepita ordonandu vizitiului sè ascepte cu tra-
 sur'a. Inainte de a plecá mai sarutá pe conte-
 s'a de nenumerate ori si c'unu surisu insiela-
 toriu i spase: cà nóptea vfitória nu o voru
 desmerdá asié visuri gingasie, cà-ci o va petrece
 in locuinti'a unui plugariu si nu in vil'a unui
 aristocratu.

Contes'a o privi, nu inse cu acea privire
 cu care erau deprinsi cunoscutii ei, si care erá

admirata pana la estasu, — ci cu o cautare ce reoglinđá tóte cugetele, tóte simtirile ei tainice.

— Copila neintielésa, — dîse ea de totu linu, mergi! du-te la parintii tei, cã-ci fericitu, de dicci de ori fericitu e acel'a, care póte sè-si odihnésca o clipa capulu pe umerulu parintelui seu, pe fragedulu sinu de mama. Du-te! imbratísieza cu manutiele tale grumazii scumpei tale mame, si depune pe fruntea ei unu sarutu din partea . . . mea.

— Scumpa Clelia, nu te superá cã me ducu, cu diorile me voiu intorná.

— Nu, nu. Giovani te va conduce si cauta de te rentórna cãtu mai vesela.

— De totu vesela, cã-ci contesa Cornarini si-a datu cuventulu! La revedere!

— La revedere! — si trasur'a plecã.

In cealalta diminétia aflãmu pe Clelia in asceptare. Trecura nóue óre, trecura diece, se apropiara si unu-spre-diece, si Pepita totu nu veniã.

Contes'a tramise cu grabire pe Giovani sè intrebe de intardiarea ei. Trecuse aprópe o óra de la indepartarea lui, si elu nu se mai intórse. Atunci se desceptara in peptulu Cleliei cele mai triste presupuneri. Ea tramise unu altu servitoriu. Acela se intórse iute cu o nou-tate trista. Dn'a Petrescu, mam'a Pepitei — cuprinsa de ból'a cea gróznica se lupta cu mórtea.

Ea voiã sè mérga sè véda, sè dee ajutoriu, dar intendantulu nu o lasã. Atunci pórt'a vilei se deschise si intrã majorulu Riu-reanu.

— Alérga, alérga! — strigã contes'a si fati'a ei albise de totu.

Majorulu si intendantulu ajunsera mai nu sburandu acolo unde se inlocuise deja — mórtea.

Ei remasera la patulu victimei, de la care nici cu vorbe frumóse nici cu amenintiãri nu putura indepartã pe Pepita.

In neastemperulu celu mai mare petrecu contes'a diu'a. Pe la siese óre veni majorulu ducêndu de bratiu pe Pepita.

Contes'a le esi nainte si c unu strigatu ce cutremurã aerulu se aruncã biét'a copila in bratiile ei.

— Clelia, lasa-me sè te stringu la peptulu meu, cã eu nu mai am mama! eu sum orfana! Dumnedieule! ce voiu face eu fara bun'a mea mama?!

Nici unulu din cei presenti nu putea dîce

vr'unu cuventu de consolare, cã-ci toti erau atinsi de durere.

Pepita se lasã pe unu scaunu, si cum tînea contes'a capulu ei, ea si radicã manile cele mici cu o durere desperatória catra ceriu, strigandu:

— Dómne! tu mi-ai luat mam'a mea cea buna, tu mi-ai luat ce am avutu mai scumpu in lume, fã, ca sè fiu si eu mane langa ea!

Clelia incepù a o consolã, a-i aduce a minte, cã si ea a remasu straina in lume, fara tata, fara mama, si totu-si credinti'a 'n Ddieu a facut'o tare.

— O! . . . eu nu potu traí fara dulcea mea maica, si intr'unu tîpetu plangatoriu si-frementã manile suspinandu: Nu sborã asié iute sufletu alu maicei mele, ascépta pucinu cã-ci fiic'a ta voiesce sè te ajunga inca pe drumu. Chiama, ascepta-me — si eu voiu plecã indata!

Numai aceia cari au vediutu, cari au trecut prin acésta fasa a durerii perdiendu acelu tesauru din lume, ce se numesce „mama“ voru scí ce s'a petrecutu in anim'a Pepitei.

Nici rugãrile contesei, nici rugãrile majorului nu o putura retiné in vila.

— Eu sè lasu pe mam'a mea acuma, candu numai vr'o cãte-va óre voiu mai vedé-o? Nu! voi nu puteti fi asié de crudeli, a cere asié ce-va de la mine, cã-ci eu atunci voiu nebuní. Apoi luã man'a Cleliei, o duse la gura dîcêndu: lasa-me sè-ti sarutu man'a, cã-ci afara de tine nu am pe nime in lume, cã-ci mam'a mea a muritu!

Si suindu cu ajutoriulu majorului in trasura facu unu semnu catra ceriu: colo! colo! Adio! buna si dulce Clelia; adio, adio.

Tardiu in nópte abié reusi betranului amicu a o liniscí pucinu. Durerea, ostenél'a o adormi. Si pana ce veghiã intendantulu, majorulu se intórse in vila.

Desu de diminétia, ingrigitu, cá chiar parintele ei, alergã elu sè-o véda.

Nenorocit'a copila — cu tóta staruinti'a intendantului, se aruncã pe desufletitulu corpu alu mamei ei si cu o durere. c'unu strigatu ce consumã intrég'a-i fortia, picã fara simtîre in bratiile lui.

Abié o pusera in ascernutu, se ivira simtómele colerei cu tóta groznic'a. Medicii mai renumiti fura la mana, dar dupa o consultare de cinc minute i suspendara viét'i'a.

Majorulu i privi cu mania, apoi goli incaperea de curiosi, si basandu-se pe puterile

proprie, începù a-i da medicamentele recomandabile.

Intr'aceea neastemperulu aduse si pe contes'a la locul de jale. Abié o vediuse bolnava si începù cu vóce iritata: Clelia . . . eu nu mai vinu la . . . tine!

Si pentru ce, dóra te-ai maniatu pe mine? — întrebà contesa.

— Nu . . . eu nu te-oiu mai vedé . . . eu moru . . . Spune-mi unde e maic'a mea?

— E aice, Pepita, indata vine.

Din momentul acel'a se ivi o cétia ce-i intunecà spiritulu. O caldura i cuprinse corpulu si fati'a-i ardea intr'o rosiétia intunecósa.

Totu mai mari spasme, totu mai mari dureri o cuprinsera, pana ce o slabitiune o franse, i intunecà spiritulu din care numai pe o clipa si-veniá in ori, pentru a geme durerosu.

In unu astu-felu de stadiu trecù jumeitatea din dî, in care inmormentara pe mam'a ei.

Sunara patru óre. Majorulu se apropià cu nisce picuri, cà-ci mai avea nitica sperantia, candu ea se radicà singura vorbindu cu taria:

— Majorule acusi ne vomu bate!

— Pepita draga, pe cine vrei sè bati? — întrebà contesa.

Ea deschise ochii, privi blandu si c'unu gemetu dîse:

— Óre sè me bata?

— Cine? — întrebarea cu toti.

— Dar acela . . . ce vine totu la . . . Clelia. Si atunci o schintéua de spiritu se ivi, voiá sè vorbésca, dar limb'a-i denegà serviutiulu si ea si-lasà c'unu suspinu lungu . . . lungu . . . cu ochii scaldati in lacrimi . . . cu buze sioptindu incetu, incetu unu nume . . . mai multe — suride nitielu de o suvenire, de o suvenire dulce si magica ce si acum i face anim'a — fericita; apoi éra o unda de lacrimi se vede in ochii cei focosi si ea si-lasa — c'unu ah! plinu de dorulu vietii capulu celu frumosu pe perina.

Oh! voi anime impetrite, ce nu aveti in sinulu vostru coruptu nici macaru o aspiratiune mai nalta, cari nu cunósce-ti alta fericire de câtu iubirea averii, sunetulu aurului, mergeti la acea fiintia murinda si vedeti câtu e de greu sè parasésca lumea, pentru cà 'n ea a invetiatu a cunósce adeverat'a fericire: amorulu! Ea a iubit si va iubi eternu, cà-ci mórtea a sigilat amorulu ei!

Diminéti'a, candu stelele pareau cà se do-

molu, candu auror'a se primblá pe carulu de rose — atunci profetirea Lidiei se implini, cà-ci acea copila rumena suava, naiva si dragalasia, care a gustatu numai optu-spre-diece veri, care nainte cu trei dîle sioptiá fidantiatului ei: „aduti a minte marti de noi“, erá unu cadavru rece, fara simtîre, fara viétia. Si o di nainte de marti, se puse corpulu junei nóstre eroine, frumósei copile: „Sidonia Pepita“ între dóue coline: a contelui Cornarini si a mamei sale.

Ea nu a vrutu sè traiésca fara mam'a ei, si Ddieu i a implinitu cererea. Sufletulu ei va fi luatu sborulu in regiunile angeriloru, cà-ci „sufleteloru blande ceriulu e deschisu.“

* * *

Trist'a intemplantu facù pe Constantu sè lase tóte ocupatiunile, sè parasésca parintii lui si sè alerge la Clelia. Si ea candu l'a vediutu, i-a intinsu manile reci, suspinandu cu lacrimi dureróse:

— Constantu! asié, asié a ne revedé nu asiu fi crediutu nici odata.

Asié dara ea a muritu?! si peptulu lui agitatu se radicà cu convulsiune. Ea, pe care o iubiam cu ardórea animei, care mi erá viéti'a, fericirea, idealulu realizatu alu viseloru mele; ea! Pepita! care cu câte-va dîle mai nainte o vedeam ca o flóre in florinda sub razele amorului, sè fía acum préd'a mortii? Ea sè fía unu cadavru fara simtîre, fara viétia care 'n pamentulu rece odihnesce dormindu somnulu eternu? Oh! póte fi man'a ta, creatoriule! atâtu de grozava si reu-facatória, in câtu sè rupa, sè franga o creatiune asié de amabila, asié de scumpa?

Numai intrevenirea majorului, pronunciarea numelui Cornarini lu-adusera la deplina cunoscintia de sine.

Lucrulu óreloru si-a dileloru se sacrà de aci nainte numai suvenirii celoru espirati. De erá o flóre, o carte séu bijutería, tóte aduceau a minte de juneti'a si vialitatea Pepitei, si din ochii loru se stracurau lacrimelè intocmai ca nisce torente.

Asié trecura trei luni.

Lun'a novembre sosi, dar fara a aduce alt'a decâtu o plóia si cu ea nisce dîle de totu frumóse. Ból'a ce grassasse asié cumplitu inca se perdù si ómenii se apucara cu energia de meseríele loru.

Intr'o di declarà contes'a solemnu, cà vo-

iesce sè dee man'a lui Cassiu si inca câtu mai in graba.

Erá acum decisa, va traí in lume pentru a fericí pe altii si pentru a-si capetá liniscea receruta pentru a-si duce cu resignatiune sórtea impusa de Ddieu.

Jun'a séu femei'a nu facuse nici o crima, nici unu pecatu si de unde erau atâte lovituri? Dar Ddieu a voitu asié, si a nu primí cele impuse de elu este a nu-lu iubi.

De la declararea ei sosira mai multe epistole pline de multumiri si recunoscintia din partea preotului betranu si a sóciei sale.

Intr'o séra candu sórele apunendu aruncá ultimulu surisu, vedemu dóue persóne incunundandu nisce morminte cu girlande próspete. Ce-va mai departe stetea unu individu nóue inca fórte cunoscutu. Erá Cassiu.

Inse de ce erau pasii lui asié dubii, avea elu dóra sè véda, sè auda ce-va din departare?

Elu pasiá, apoi se opriá intrebându-se: ce sè facu? sè-i conturba in durerea loru? O! de nu mi-ar lipsí puterea, asiu intrebá in ce parte de pamentu se odihnescu osemintele ei, asiu peleginá, si acolo la mormentulu ei mi-asiu deschide vinele ca sè se scurga, sè moru cu in-cetulu.

Simtiulu durerii lu-facú sè se apropie mai tare. Ah! unu nefericitu e totu-de-una gata a legá amicitia cu anime inundate de tristétia. Elu privi pe Constantu, a carui fatia perduse espresiunea cea plina de viétia si a carui buze numai tremurau. Langa elu o femeia, geniulu tristetiei, cu capulu plecatu si cu espresiunea unei dureri profunde in fatia — stá razimata pe mormentu.

Atátu de colorata erá durerea pe fetele loru, câtu elu care odinióra in orgoliulu seu, ar fi chiarificatu acésta cu o scena teatrala, acum si-plecá genunchii si-radicá manile si se rugá. Se rugá asié cum se rugase odata ca pruncu cu anim'a curata si plina de pietate. Si cum stetea, suflarea lui miscá perulu contesei si ea întórse fati'a catra elu.

— Iertare! dna contesa! Nu am pututu resiste dorintiei de a te vedé, si in vila mi s'a spusu cà aice te voiu aflá.

Ea se sculá, facú o miscare invitatória, si ambii se lasara pe o banca.

— Contesa eu vedu, cà man'a provedintiei m'a adusu aice in loculu pacei, ca sè-ti spunu tóte acele ce m'au apesatu asié de greu. Eu am cetitu scrierea, am vediutu, cà anim'a dtale cea nobila e gata a se sacrificá, a sacri-

ficá rangu si nume pentru a me face pe mine fericitu. Dar nainte de a-ti impliní nobil'a facta, nainte de a pune eu flórea remuscării in cunun'a dtale de virtute, lasa-me sè-ti spunu viéti'a, trecutulu, si dupa ce vei sci tóte, radica-me la fericirea mai nalta séu la dispretiulu celu mai afundu, le voiu primí si le voiu purtá ca o resplata meritata.

— Oh! da, ai dreptu, spune-mi trecutulu dtale, — siopti contes'a de totu incetu, — cà-ci ce mi-a spusu parintele, unchiulu dtale, au fostu numai schitie.

— Póte inca si mai pucinu, cà-ci ei sermanii nu sci adeverat'a intemplanie, de aceea voiu incepe de la timpulu mai insemnatu.

„Ca june de dóue-dieci de ani me resolvai a impliní dorinti'a parintelui, si a studiá legile, cu tóte cà anim'a mea adorá viéti'a de soldatu.

„Doi ani studiasem, apoi oferindu-mi se ocasiunea de a realisá si aspiratiunile mele, facui esamenulu de oficieru si dupa unu timpu mai lungu me transferara la depoulu regimentului — aice in T.

„Eram veselu si indestulitu, cum póte fi numai unu tineru se privesce sabi'a ca onórea cea mai mare. Mergeam la preambulare, cercetam teatru, concerte, si me simtiam de totu bine lasandu sè cada sarcasmulu taiatoriu pe colegii mei, cari curteniau cu atât'a focu dameloru frumóse.

„Intr'o di de serbatóre, eu cu despartimentulu meu avuram o parada. Timpulu erá de iérna, fulgii de néua sborau batuti in fetele nóstre si candu strigá comandantele, noi ne departaramu cu pasi rapedi, pentru a ajunge câtu mai ingraba sub vre-unu acoperementu.

„Dupa amiédi siedeamu la unu amicu, ce serviá totu la acel'a-si regimentu, conversandu cu elu si cu amabil'a-i consórta, o fica brava a natiunii nóstre.

„Ea, dn'a Elena avea cunoscintie fórte multe, cà-ci de vr'o câti-va ani erau in locu. Si numindu mai multe familie, me incantá cu promisiunea de a me conduce in o familia romana, in care erá o dra, ce o vediusem mai de multe ori in societatea ei.

„Abié mi-esprimai multumirea si intrá o dama. Erá tocmai aceea de care vorbiramu. Dn'a Elena o intimpiná cu fragedîme, o sarutá apoi mi o recomandá.

„Eu, care rideam de colegii curtenitori, devení cam confusu candu atinsei man'a ce mi-o intinse ea pronunsiandu nisce cuvinte de salutare asié dulci cum póte fi numai acentulu

limbei n6stre. Dar dupa ce se incep6 o conversare mai larga, dupa ce audfi o v6ce angere6ca vorbindu cu serio6itate nendatinata la o fiintia de etatea ei, privfi suprinsu la amicul meu.

„Conversarea nu dur6 multu, c6-ci ea plec6, si cu ea anim'a mea.

„Dupa decurgerea c6toru-va d6le o cerce-

iubit6rie, dec6tu in acea familia mica. Din ce mergeam mai adese, stim'a crescea mai tare si anim'a mea se simtia ca electrisata.

„In purtarea Silviei vedeam acea educatiune perfecta ce se deosebesce de asi6 numit'a: educatiune moderna. Nu at6tu spiritulu, c6tu anim'a primise o cultura adeverata. Si Silvia er6 buna si multiumit6ria, ea nu avea

Mac-Mahon.

tai. Nu-ti potu spune ce am simtitu eu, desmerdatulu! in acelu momentu candu mam'a Silviei me binevent6 in cerculu familiei mici. Eram uimitu de fin6ti'a acestei dame, care de unu timpu mai lungu si-plangea sotiulu, pe meritatulu capitane B., si care impresor6 cu t6ta am6rea unic'a ei fiic'a Silvia.

„Nu am vediatu fiintie mai modeste, mai

tata, inse cu at6t'a mai multu iubi6 pe mam'a ei, se grigea cu at6t'a delicat6tia de ea. Oh! si mie-mi er6 unu angeru, de si fati'a ei nu er6 decorata cu gratiele ceresci. Ea avea o talia svelta, o fatia mai multu negrici6sa cu o frunte nalta. Dar er6 intr'ins'a unu ce poeticu, perulu auriu ce luci6 ca o gloria, ochii cei mari incadrati de gene lungi priviau liberu si de-

schisu in lume, si miscàrile ei naturale ce esprimau curatien'á sufletului, erá aceea ce legá nu numai anim'a mea, ci a tuturor ce o cunosceau.

„Candu serile de iérna se lasau cu ventu si fulgi de néua, candu tempest'a furibunda loviá sialuzinele ferestreloru — spiritulu meu se perdeá in fantasia visandu de — Silvia.

„Me schimbasem cu totulu; numai erá pentru mine petrecere fericire, afara de — ea.

„Primavér'a, candu arborii se naltiau falnici de verdétia lor, candu diu'a se plecá si umbrele serei se coboríau, pasiam cu Silvia prin gradina, cantandu séu privindu la luna si stele. Adese ori mi-vorbiá ea de traiulu celu liniscitu ce purtá, si atuncea si aducea a minte de unu tineru cu care impartise acésta fericire. Nu odata am surisu cu amaretiune: si am intrebatu de elu, dar ea me priviá cu ochii cei mari, lu-numiá frate dulce si tóta suspitiunea disparea.

„Intr'o séra, farmecatu de dulcéti'a aerului, de frumseti'a naturei descoperi Silviei amorulu meu. De si cetise din ochi de multu adevverulu cuvintelor mele, fati'a ei se colorá si privindu ca nici odata mi-díse: „Nu potu respunde simtiementului ce-mi dedici, dar te iubescu cu amórea unei amice.“

„Eram fericitu cu respunsulu acesta, cà-ci ea erá una din acele organizatiuni de femei, ce potu simti amorulu in nuancele cale mai delicate, dar care nici cum, séu numai cu greu dau pe fatia misterulu celu scumpu. Cu delicatétia mi-aduce a minte in declaratiunea ei, ce eu uitasem cu totulu. Eram oficieru — tineru.

„Din acea óra amicitii'a nóstra erá declarata, si eu trebue sè-ti spunu contesa, cà cum am iubit'o pe ea, nu mai potu iubi. In ea aflam juneti'a, naturalitatea, ce respundea tineretiei mele cu schintei de pricepere. Si candu erau ochii ei indreptati spre mine cu o salutare amicabile, unu doru, o idea de a numi acest'a fiintia pentru totu-de-una a mea — se desceptá in mine.

„Acestu doru si amoru ce nutriam pentru ea, facu sè sbóre timpulu fórte rapede. Numai erá de asceptatu, dorinti'a mea trebuia sè iae o alta directiune.

(Finea va urmá.)

Emilia Lungu.

Veduv'a eroului.

— Imitatiune. —

Susu la munti si'n codrulu mare
Tóte dormu fara miscare,
Num'o maica fuge, sbóra,
Prin o verde dumbravióra.

Ér' pe dalbu-i sinisioru
Dórme leganatu usioru
Unu copilu, unu angerasiu,
Inocentu si dragalasiu.

Ese lun'a dintr'unu noru,
Celu copilu plange cu doru.
„O! copile, angeru blandu . . .
Nu totu plange suspinandu !

„Nu totu plange cu amaru,
Cà-ci p'acestu verde otaru,
Si prin codrii ce diaresci
Nu multu ai se ratecesci ! . . .

„Alta tíera, fericire
Te ascépta cu iubire :
Unde nu-su domni si tirani,
Nu-i robia, nu-su dusmani . . .

„Unde totu cu veselía
Ca si fluturu 'n campia,
Vei sborá cu aripióre
Printre nori si stelisióre . . .

„Sè fi liberu te nascui,
Nu de sclavu tiranului !
Nu plange dar' nu geli,
Cà-ci acusi liberu vei fi ! . . .“

Astufelu mum'a, mai doiósa,
De-cátu nóptea 'ntunecósa ;
Apoi fuge, apoi sbóra
Ca si ventulu prin ogóra.

* * *

Colo josu in Valea-Alba
Intre tufe si'ntre érba
Unu mormentu este sapatu
Unu mormentu vechiu destupatu.

Lang'acestu doiosu mormentu
Stá cea muma suspinandu,
Ér' in elu . . . dórme usioru . . .
Copilasiu-i sprintenioru ! . . .

„Éta, éta loculu santu,
Unde'n lupt'alu meu sotiu blandu
Sangelo scumpu si-lu versara,
Pentru tine dulce tiéra!

O mormentu intunecatu
Ce-ai primitu p'alu meu barbatu!
Éta tie ti-lu gertfescu! . . .
Si p'acestu angeru cerescu! . . .

„Decâtu viu, si umilitu
De tiranulu celu cumplitu:
Mai bine sè-lu vedu visandu
Lang'alu seu parinte blandu! . . .

Dulce i Dómne a traí,
Dar' mai dulce i a mori,
Pana n'avemu cunoscintia
De robie, suferintia!“

Astu felu dice, si lu-ascunde,
Si lu-ingróp'acolo, unde:
Nu suntu domni si nu-su tirani,
Nu-i robie, nu-su dusmani! . . .

* * *

Ér' d'atunci printre coline,
Miediu de nópte ea totu vine,
Si cu gele suspinandu
Plange-amaru p'acestu mormentu.

Petru Dulfu.

Miere parfumată.

Intr'o dî in Brasili'a botanistulu Auguste St. Hilaire picà seriosu bolnavu dupa ce mancase cu nesocotintia miere selbatica.

Este probabilu că albinele ce prodususera acea miere se nutrisera cu sucuri veninóse.

Intr'adeveru albinele potu, mai dupa vointi'a omului, se adopteze de nutrimentu sucuri de flori cu totul diferite: ajunge numai de a le pune in apropiare florile din cari dorim cu preferentia se traga sucuri.

Unu agricultoru din Chevy-Cassigny, d. Lance, a pututu sè-si procureze miere cu cutare séu cutare parfumu.

Elu introduce in partea de susu a stiubeieloru niscè cutii de sticla dreptunghice in cari albinele si-construiescu fagurii in lungisiu.

Prin instinctu albinele implu totu-de-una cu faguri partea cea mai de susu a cavi-

tătii naturale séu artificiale ce si-au alesu dreptu cuibu.

Terminandu-se fagurulu, se iau cutiele, cari apoi se potu infrumsetiá cu flori colorate inainte de a le da in mésa.

Spre a capetá miere parfumată ajunge de a asiediá cutiele in stiubeiu in momentulu candu sunt p'impregiuru florile cu alu caroru parfumu voimu sè fia amestecata mierea; albinele se supunu numai de câtu vointiei cultivatorului.

In acestu modu dlu Lance fabrica miere de trifoiu, de visdeiu, cea mai delicata ce se póte capetá. Mierea alba si cu aspectu frumosu póte fi displacuta la gustu.

Déca impregiurulu stiubeiului se va afla romonitia, mierea va avé gustulu romonitiei. Este destulu de evidentu că prin acésta metoda se va procurá fórté usioru diferite feluri terapeutice de miere, cari voru puté servi a indulf cutare ori cutare medicamentu.

Este adeveratu éra-si, că sè va puté ordoná albineloru de a produce miere veninósa; sè sperámu inse, că ele nu se voru face otravitórie fara sciinti'a loru.

V. C.

Notitie de folosu.

Codrulu, bradulu, stegiarulu — precum scrie dlu Hasdeu in „Istori'a critica a Romaniloru — sunt la noi de origine dacică, codru represintandu formati'a indo-europea kadru, „ce vegetatiune!“ bradulu, venindu de la arianulu bradh „a cresce“, care cu sufisulu participialu nasce form'a bradhu, in intielesu de „mare“ adeca curatu romanesculu bradu, albanesulu bradu; stegiarulu, arborele „voluminosu“, vine de la sanscritulu sthag „a acoperi.“ Mestécanulu este o vorba latina combinata pe teritoriulu Daciei; masheinus, arbore nutritoru, precum cércanu s'a formatu din circinus. Din acésta analiza a codrului, bradului, stegiarului si mestécanului, dlu Hasdeu trage dóue conclusiuni: 1) Pentru ca codrulu, bradulu si stegiarulu sè fi pututu trece la Romani de la Daci, acesti din urma cata sè se fi amestecatu cu Latini a nume in padurile Carpatiloru; 2) pentru ca natiunalitatea romana intréga sè fi pututu numi mestécanulu „nutritoru“, formatiunea limbei nóstre din elemente latine si dacice trebue sè se fi facutu a nume in munti si mai alesu in Oltenia.

Juliu Caesaru.

— De Theodor Mommsen. —

Caiu Iuliu Caesaru, primul domnitoriu a supra întregului teritoriu alu civilisatiunii romane si eline, nascutu in 12 iuliu 652 dupa zidirea Romei, erá de 56 ani, candu lupt'a de la Thapsu, ultim'a dintre lungulu s'fru alu victoriilor de grele urmári, puse in manile sale destinele a supra venitoriului lumii.

Intensivitatea a pucini ómeni fu astu-felu pusa la proba, ca a acestui unicu geniu creatoriu pe care Roma, si celu din urma, pe care lumea vechea a produsu, si pe a carui cãli lumea vechea s'a miscatu pana la apunerea ei.

Fiindu sureclulu uneia dintre cele mai vechie familie nobile ale Latiului, care reduse descendint'a ei la eroii Iliadei si la regii Romei (ba chiar a Vine-rea Aphrodit'a, comuna ambelor natiuni) anii copilariei si primii ani ai juniei sale trecura, precum obi-
cinueau a trece anii junimei familiilor innalte din acea epoca. Elu inca a gustatu din pocalulu vietii de moda, a recitatu si declamatu, a facutu literatura pe patulu lenei, a fabricatu versuri si a lasatu s'e fia indusu in tóte misteriele rasului, a frisurei si a mansietelor, misteriele intieptiunii toaletei d'atuncia.

Inse vengiosulu otielu alu acestei nature resistá chiar si acestei porniri stricatióse si sburdate; atátu vivacitatea corpului, câtu si intensivitatea lui Caesaru remasera nedebilitate. In invertirea spadei si in calaritu se putea mesurá cu ori si care dintre ostasii sei, si sciint'a d'a innotá i-a mantuitu la Alesandria vietii; necredut'a celeritate a calatoririlor sale, facute mai cu s'ema cu scopu d'a cascigá timpu, adeca chiar contrariulu proceduri lui Pompeiu, care d'abié se miscá de la unu locu la altulu, erá obiectulu de admiratiune a contimpuranilor sei si n'a fostu cea din urma cauza a suceselor sale.

Precum erá corpulu astu-felu erá si spiritulu. Admirabil'a sa imag'natiune se manifestá in securitatea si posibilitatea d'a escutá tóte ordinatiunile sale, chiar si déca demandá cu privire la locuri, cari cu ochii proprii nu-i vedea.

Memori'a sa erá neasemenata, si i erá in de mana a plini cu egala securitate mai multe lucrári lang' olalta. Pana ce vietii pastrá demnei sale mame — parintele mori mai de timpuriu — cea mai curata veneratiune; sociilor sale, inse mai cu s'ema ficei sale Julia, dedicá o onesta inclinatiune, ceea ce nu remase fara efectu si a supra relatiunilor politice. Cu cei mai bravi si semburosi barbati ai timpului seu, de rangu innaltu s'eu inferioru, sta in frumósa relatiune de fidelitate reciproca, cu fia-care dupa modulu seu. Astu-felu precum elu n'a lasatu nici odata pe unulu dintre ai sei s'e cadia, precum facea Pompeiu, si tie-nea tare nu numai din calculatiune, cu amicii sei si in timpuri bune si rele, astu-felu unii si dintre acestia ca Aulu Hirtu si Gaiu Martiu au pastratu a supra lui frumóse documente si dupa mórtea lui.

Déca la o natura astu-felu armonicu organizata se póte amintí cu preferintia vre-o singura parte caracteristica, apoi aceea este, cá Caesaru a fostu strainu de ori ce ideologia si fantasia. De sine se intielege, cá Caesaru a fostu omu pasiionatu, cá-ci fara pasiune nu este genialitate; inse pasiunea sa nici odata n'a fostu mai puternica de câtu elu. Elu inca a fostu june; captãrile, amorulu si vinulu au petrunsu

si a sa anima, inse totu-si nu intrara pana in sembu-
rele fintiei sale.

De literatura se ocupá multu si seriosu; si déca Achile omorindu nu lasá pe Alesandru Marele se dorma, Caesaru implea órele de nópte, in cari nu putea dormi, cu studie despre flesiunea sustantiveloru si a verbeloru latine. Elu facea versuri, precum facea fia-care pe timpulu acel'a, inse versurile lui erau de-
bile; inse cu atátu mai multu lu-interesau obiecte astronomice si din sciintiele naturale. Déca vinulu a fostu si a remasu lui Alesandru pocalulu, ce alungá grigile sale, trézulu Romanu abdisé de elu, dupa tineretiile petrecute.

Precum remase la toti, cari in tineretiile loru fura incungiurati de intrég'a stralucire a iubirii femeiloru astu-felu remase si la elu o urma neperitória a acestei iubiri; in etatea-i mai inaintata inca i remase o imbucuratió consciantia a propriei aparintie frumóse barbatesci. Caesaru erá deplinu realistu si omulu ratiunii; de ce se apucá si ce facea, erá petrunsu si portatu de geniala sobrietate, ceea ce aréta cea mai interna insusire a sa.

Acestei insusiri multumí poterea d'a traí energeticu in ori ce momentu, si neconturbatu prin sperare séu asceptare; multumí capacitatea d'a lucrá cu poteri unite in fia-care momentu si a intorná totu genialitatea sa, chiar si celui mai micu inceputu; omnilateralitatea, cu carea apucá si dominá, ceea ce mintea póte cuprinde si vointi'a constringe; sigura usiure-tate, cu care insirá d'cerile sale, precum facea planurile sale de resbelu; admirabil'a serenitate, care i remase fidela in dile si bune si vitrege; acestoi insusiri, in fine, multumí complet'a sa nedependintia, care nu dede nimenui, ba nici chiar amicului, potere a supra lui.

Caesaru a fostu din fraged'a sa junia barbatu de statu, in celu mai adancu intielesu alu cuventului si scopulu lui a fostu celu mai innaltu, ce omulu este iertatu a avé: Renascerea politica, militara, spirituala si morala a propriei sale natiuni afundu cadiate, precum si a celei intimu inrudite cu a sa natiune, a celei eline, si mai afundu cadiate. Amar'a scóla a esperintieloru de 30 ani schimbara opiniunile sale a supra mijlóceloru, cu cari s'aru poté ajunge acestu scopu. Scopulu i remase unulu si acelu-asiu in timpurile de-josiroi fara sperantia séu ale perfecte potestati nemarginite; in timpurile, candu ca demagogu si con-juratu se furisá pe cãli intunecóse la acestu scopu, precum si atuncia candu avea parte la suprem'a potestate, candu apoi ajunse monarcu, si ca atare creá la opulu seu inaintea ochiloru lumii, la deplin'a lucé-tia a sórelui. Tóte mesurile permanente, luate de elu in cele mai deosebite timpuri, se ordinéza, cores-punditoriu scopului, in marele seu planu de zidiro. Deci despre singuratece lucrári d'ale lui Caesaru s'e nici nu se faca vorba pentru cá elu n'a creatu nimicu singu-raticu.

Cu dreptu se glorifica oratorele Caesaru, pentru elocint'a sa barbatésca, ce si-bate jocu de tóta artea advocatiloru, cá-ci aceea este ca o flama limpede, care totu o data si luminéza si incaldiesce.

Cu dreptu admirámu la scriptoriulu Caesaru neimitat'a simplicitate a compusetiunii sale, unic'a curatienia si frumsetia a limbei

Cu dreptu cei mai mari maestri de resbelu ai tuturoru timpuriloru au preamaritu pe beliducele Cae-

saru, care ca nime altulu, neconturbatu de rutina si traditiune, tienea tare, că numai acea portare de resbelu este adeverata, prin care, la momentulu datu, inamiculu este invinsu; care (Caesaru) cu divina siguritate afă adeveratulu mijlocu pentru fia-care scopu; care, dupa lupt'a perduta, iute se redică si éra stă gat'a, ca Vilelmu de Orania, si care, fara esepitiune, cu invingerea incheiá si resbelulu; care deosebese elementulu portării de resbelu, tratarea lui, geniulu militariu de la ordinarea aptitudine d'a puté fi ofieru, care dirigá cu perfectiune neintrecuta repede miscare a maseloru; si care preferiá poterea armata mobila celei numeroase, repede actiune lungeloru pregatiri, chiar si cu mijloce neajunse, pana la temeritate.

Inse tóte aceste la Caesaru sunt numai lucruri secundarie; elu a fostu mare oratoriu, scriptoriu si beliduce, dara tóte aceste numai se facú, pentru că elu a fostu unu barbatu de statu gat'a. Rolulu ostasiescu la Caesaru este aprópe secundariu, la elu n'a fostu ofierulu, ci demagogulu punctulu de mancare alu activității sale politice, prin care insusire principala se deosebiá fôrte de Alesandru, Annibale, Napoleone. Conformu planului seu originariu elu a cugetatu s'ajunga scopulu seu ca si Pericle si Caiu Grachu fara poterea armeloru, si 18 ani intregi, conducutoriulu partidei poporului, s'a miscatu numai intre planurile si intrigele politice, pana ce s'a convinsu despre necesitatea actiunii militare, candu apoi in etate de 40 ani se puse in fruntea unei armate.

Érá firescu, că elu si mai tardíu remase mai multu barbatu de statu de cătu generalu, asemenea ca Cromwell, care din conducutoriulu opusetiunii inca se facú capu militariu si rege democratiloru, si de si acestu erou puritanu se pare a semená pucinu cu sprintenulu Romanu, totu-si in desvoltarea sa, precum si in scopurile si succesele sale sémena mai multu lui Cesaru dintre toti barbatii de statu.

Chiar si in portarea sa de resbelu usioru se póte cunósce improvisatulu beliduce; in intreprinderile lui Napoleone contra Egiptului si Angliei nu se vede limpede tenentele de artileria inaintatu la beliduce, cum se vede acést'a la Caesaru, demagogulu metamorfosatu in beliduce. Unu espertu ofieru cu greu aru fi pututu din consideratiuni politice de natura nesilitória, a da astu-felu in laturi cele mai motivate rezervatiuni militare, precum Caesaru facea acést'a de mai multe ori, mai cu séma batatoriu la ochi cum a facut'o la debarcarea sa in Epiru. Din acésta cauza unele dintre actiunile sale militare sunt vituperavere; inse beliducele perde ceea, ce barbatulu de statu este de natura universalu ca geniulu lui Caesaru; déca apucá lucrurile cele mai multiple si mai departate unele de altele, aceste totu-si mergeau, fara esepitiune, spre unic'a si marea sa tinta, careia sierbiá cu nemarginita fidelitate si consecintia, si nici odata n'a preferitu un'a alteia dintre multipele laturi si directiuni ale marei sale activități.

De si maestru in artea belica elu totu-si din consideratiuni diplomatice a facutu tóte, ca s'ajungurá belulu civile, éra déca acést'a totu-si s'a escatu, celu pucinu n'a nisuitu s'ajungurá lauri sangerati. De si intemeiatorulu monarciei, militare, totu-si cu o energía fara sémenu in istoria n'a lasatu s'ajungurá redică nici „ierarchia de maresiali“ nici „regimentu (regimu) de pretoriani.“ Déca vr'o parte

a meriteloru sale civile se preferira celoru militare, apoi acele au fostu mai cu séma sciintiele si artile pácii. Cea mai insemnata insusire a creatiunii sale diplomatice este deplin'a armonia a aceleia. Intr'adeveru tóte aceste conditiuni pentru cele mai grele dintre tóte productiunile omenesci au fostu in Caesaru intrunite.

Petrunsu realistu nu concesse nicairi ciocniri intre tablourile trecutului si venerabilea traditiune; in politica lui nu-i pasá de nimicu, de cătu numai de viulu presente si de legea ratiunaria, tocmai asié precum ca gramaticu dá in laturi scrutările istorico-antieuare si nu recunoscea altu ce, decátu pe d'o parte viulu usu alu limbei, pe d'alta parte regul'a simetriei. Nascutu domnitoriu, elu guverná animele ómeniloru, cum ventulu silesece nuorii, astu-felu constrinsu elu cele mai deosebite nature a i se conformá, pe simplulu cive si pe durulu subofieru, damele alese ale Romei si pe frumósele principese din Egiptu si Mauretania, pe splendidulu generalu de cavaleria si pe bancariulu calculatoriulu.

Talentulu seu de organizatiune este admiratu; unu barbatu de statu nici odata n'a constrinsu, n'a ténutu asié tare la olalta armat'a sa, compusa din elemente asié cerbicioase si centrifugale, precum a facutu Caesaru cu coalitiunile si legiunile sale; unu reginte nici candu n'a judecatu asié cu ochi ageri instrumentele sale si a pusu pe fia-care la locul amesuratulu lui. Elu a fostu monarcu inse nici candu n'a facutu pe regele.

Ca domnu netiermuritu alu Romei in actiunile sale totu-si remase conducutoriulu partidei, deplinu vengiosu si accesibile, neincomodu si placutu in petrecere; preventoriu fiindu facia de fia cine se pareá, că nu voiá se fia altu ce de cătu primulu intre semenii soi. Pecatulu multoru semeni d'ai sei, d'a transportá pe comandantele militariu in politica, Caesaru l'a incungiuratu absolutu; de si superitiós'a relatiune cu senatulu i-a datu ansa, elu totu-si n'a luatulu refugiulu la brutalitáti, cum a fostu cea de la 18 Brumariu (la francisi. Trad.) Caesaru a fostu monarcu, inse nici odata nu la apucatu ametiél'a tiraniloru.

Caesaru este, póte că uniculu dintre puternicii Domnului, care in mare ca si in micu nici odata n'a lucratu dupa inclinatiune si gârgauni (launa,) ci, fara esepitiune, dupa detorinti'a sa de reginte, si care, déca priviá inderetru la viét'i'a sa, avea se sentia durere a supra calculatiuniloru false, inse nici odata a supra vre-unui pasiu gresitu, facutu din patima. Nimicu nu este in istori'a vietii lui Caesaru, ce macaru in micu s'aru poté asemená cu irumperile politico ideale, cu uciderea lui Cleitos séu cu incendiulu de la Persepolis, de cari istori'a reporta despre marele seu antecessore in resaritu.

Elu este, în fine, uniculu dintre acei puternici, care tactulu diplomaticu pentru posibilulu si imposibilulu la conservatu pana la finea carierii sale, si nu s'a potienitu l'a implinirea datorintii sale, la culmea succeseloru sale n'a uitatu a cunósce natur'alele limite ale acestui tactu. Ce a fostu posibilu a facutu si nici odata n'a lasatu din mana posibilulu bine pentru mai bunulu imposibila, nici odata n'a pretiuitu pucinu paliativele, prin cari celu pucinu potea meliorá rele nevindecate. Inse unde cunoscú, că sortea a vorbitu, totu de-una ascultá.

Alesandru la Hyphasis, Napoleone la Moscovia

se reintórsera pentru că fura siliti și se necăgiau a supra sortii, că și favoritiloru ei li dede numai succese marginite; Caesaru s'a reintorsu voluntariu de la Theusa și de la Rhinu, și la Danubiu și Eufrate n'avea planuri cuceritórie de lume, ei voiá numai buna regulare a confinieloru imperiului. Astu-felu a fostu acestu unicu omu, pe care a-lu descrie se pare a fi asié usioru, și totu-si este nespusu greu.

Intréga sa natura este claritate strevedietiósa, și tradițiunea conserva despre elu scire mai ampla și mai viua, ca despre care va guvernatoriu din lumea antica.

O astu-felu de personalitate póte fi in diferite, inse nici odata in deosebite forme cuprinsu; fia-carui scrutatoriu, déca n'a fostu chiar desiuchiatu, inalt'a imagine i sa presentatu cu acel'a-si trasure eséntiale, și totu-si nici unu n'a reesítu a o redá bine. Secretulu zace in perfectiunea acelei imagine.

Caesaru ca omu și Caesaru ca eroulu istoriei stá la acelu punctu, in care marile contrarietáti ale esistentiei disparú unele intr'altele. De cea mai potentá potere creatória și totu-si totu-una-data de mintea cea mai petrundietória; nu june și inca nu caruntu; de suprem'a vointia și de suprem'a implinire, plinu de idealuri republicane, și totu odata nascutu rege; Romanu pana in adunculu fiintiei sale și chiamatu a asecura și a copul'a in sine și in afara desvoltarea romana și elina, Caesaru este barbatulu intregu și completu. D'aici deci lipsescu la celu mai tare, ca la ori care alta personalitate istorica, asié numitele trasuri caracteristice, ceea ce nu sunt altu ce de câtu abateri de la desvoltarea omenésca naturala. Ceea ee la prim'a priviro superficiala se crede a fi aceea, la contemplare mai d'aprópe nu se aretá ca individualitate, ci ca o insusire propria a epocii de cultura séu a natiunii; astu-felu precum aventurile juniei sale sunt comune cu ale tuturoru sei semeni contimpurani,

astu-felu este naturelulu lui, nepoeticu, inse energicu logicu, adeca naturelulu Romaniloru.

Se tiene de plin'a umanitate a lui Caesaru, că alu in supremulu gradu erá conditionatu prin timpu și locu; că-ci singuru umanitatea nu face acést'a de óra-ce omulu viu aterna de la stadiulu esistente alu culturai.

Caesaru numai prin aceea a ajunsu a fi omu de plinu, pentru că elu, ca nici unu altu, se aruncá in mijloculu fluctuatiuniloru timpului, pentru că elu, adeveratulu reprezentante alu natiunii romano, portá in sine perfectu bravur'a civica, ca nici unu altu, tocmai asié precum cultur'a sa elina erá concrescuta cu natiunalitatea sa italica.

Inse tocmai aici zace grentatea, ba s'aru puté díce chiar imposibilitatea, d'a descrie cum se cade pe Caesaru. Nóue nu ni remane altu ce decátu a numí fericiți pe cei, cari au vedíutu acésta perfectiune, și a castigá câtu de pucina imagine despre elu din reflexiunea splendórei, care zace neperitoriu pe operele create d'acésta mare natura.

Activitatea lui Caesaru n'a fostu o nisuintia inainte in departarea nemesurata, ca a lui Alesandru elu edificá din ruine și a fostu indéstulitu a se poté instituí câtu se póte de bine și securu in spatiurile late inse marginite, ce i steteau spre dispusotiune. Deci finulu tactu poeticu alu popóreloru cu dreptu nu sa frementatu multu pentru Romanulu nepoeticu, ci numai pe fiulu lui Philippu l'a investutu cu tóta splendórea d'auru a poesiei și cu tóte colorilo curcuboului povestei. Inse cu asemene dreptu viéti'a de statu a natiunii de seculi s'a reintorsu pe cararile, pe cari Caesaru le-a brezdatu, și déca popórele, a carora este lumea, și asta-di numescu cu numele lui pe cei mai mari monarci ai loru, atunci in acést'a zace unu profundu intielesu, o profunda admonitiune.

I. V. Barciannu.

S A L O N U ?

Asociatiunea nat. rom. din Aradu.

Abié se infintiase Asociatiunea transilvana pentru literatur'a și cultur'a poporului romanu, nobilulu esemplu fu imitatu numai decátu in cele dóue aripe extreme ale romanimei din Austro-Ungaria.

Bucovin'a și Ungaria infintiara și ele câte o asociatiune pentru desvoltarea culturai natiunale romane.

Si acolo și aici, se pusera in frunte barbati devotati, și multimea i urmá cu entusiasm.

In scurtu timpu noi ajunseramu a avé trei asociatiuni cu acele-si tendintie și aspiratiuni, dar fiacare cu altu cercu de activitate.

La inceputu ele infloriau dimpreuna, câstigan-du-si unu terenu și védia totu mai mare. Inse, dure-re, acestu timpu fericitu nu durá multu. Dóue din cele trei surori incepura a lancedi, și nu remase inflo-rinda decátu sor'a loru cea mai mare: Asociatiunea Transilvana.

Dar și din acele dóue slabite, mai intristatoriu

vescedi Asociatiunea din Aradu, încátu eramu p'ací a crede, că dóra ea deja a și repausatu.

Nu-mi este scopulu a vorbí aici despre cauzele decadintiei. Dar nici nu le cunosc cu de amenuntulu. Din ambele parti se vorbescu multe. Ce va fi fostu adeverulu, Dumnedieu scé!

Interesulu nostru natiunale este, sè stingemu tóte certele personale, sè acoperimu cu velulu uitării unele gresieli din trecutu, și sè punemu umeru la umeru spre a innaltia de nou acésta Asociatiune, care póte sè produca atátu de mari folóse pentru natiune!

Éta directiunea ni-a oferitu ocaziunea! Ea a convocatu pe 3/15 juniu o adunare generala!

Sè vedemu, cum a respunsu Romanii la acestu apelu!

*

Adunarea generala s'a deschisu la 10¹/₂ óre, in localitatea particulara a dlui Dogariu; in o sala destulu de spatiósa, decorata in frunte cu portretulu lui Ionu Brateanu, cu dóue inscriptiuni: „Uniti-ve in cu-

getu, uniti-ve 'n simțîri!“ si „Pasi Romani, lumea ne vede!“ Publicu nu pré erá numerosu.

Deschiderea se facù prin vice-presiedintele Asociatiunii, dlu Sigismundu Popoviciu, carele totu-odata renunçiã in numele presiului.

Se alese presiedinte ad hoc parintele vicariu Ioanu Metianu.

Apoi se proce e la ordinea dilei: se alese presiedinte: Pr. SS. parintele episcopu Mironu Romanu, vice-presiedinti parintele vicariu Ioanu Metianu si parintelo canonicu Mihaiu Nagy. Notari: dnii Paulu Popu si Fr. Longinu.

Se ceti raportulu voluminosu alu directiunii despre lucrarea ei de la cea din urma adunare generala. Raportulu insîra causele, pentru cari directiunea pan'acuma n'a pututu convocã adunare generale, cere aprobarea adunãrii, si in fine face propunerea, sè se angajeze unu contabilu, si in vițoriu numai acel'a sè pòta fi membru, care respunde tacs'a inainte pe trei ani sèu celu pucinu pe unu anu.

Se alese o comisiune de trei in persònele dloru Georgiu Popu, Mircea Stanescu si Iosifu Vulcanu, spre a censurã acestu raportu si spre a raportã peste jumetate de óra.

Apoi se esmise o deputatiune, care sè duca la Pr. SSa parintele episcopu Mironu Romanu nunciulu despre votulu adunãrii, si sè-lu invite a presidã adunarea.

Dupa aceste siedinti'a se suspendã pe jumetate de óra.

La redeschidere nou-alesulu presiedinte, ivindu-se in mijloculu adunãrii, fu primitu cu aclamatiuni de complacere, si adressandu adunãrii o cuventare bine simțita, ocupã presiulu.

Raportorulu comisiunii esmise, dlu M. Stanescu motivã si ceti raportulu acelei comisiunii. Comisiunea constatandu, cã din lips'a timpului nefindu cu putintia a luã la desbatere speciala asié raportu lungu, nici a censurã socotelile directiunii — pe cari insa-si directiunea le calificã in raportulu seu fòrte incurcate, — propuse a se alege o comisiune, care esaminandu tóte actele directiunii, de la inceputulu esistintiei societãtii, in timpu de celu multu trei luni sè inseiintieze presiulu despre terminarea lucrãrii, ca acest'a sè convòce numai decãtu o adunare generala spre acestu scopu.

Incãtu pentru propunerea directiunii, comisiunea nu afla cu cale a se face de ocamdata schimbare in statute.

Incependu-se desbaterea, partea prima se primì cu adausulu, ca comisiunea — decã va gasì trebuinciosu sè se pòta servi si de ajutoriulu unui contabilu.

Incãtu pentru partea a dáu'a, se incinse o desbatere mai lunga, care — durere! — n'a fostu lipsita nici de unele recriminatiuni pré violente. In urma se primì propunerea comisiunii, d'a nu se face de ocamdata nici o modificare in statute.

Membrii comisiunii se alesera dnii: Paulu Popu, Georgiu Popu, Fr. H. Longinu, M. Bocsianu si M. Stanescu.

Alegerea directiunii se amanã pe vițori'a adunare generala, dupa ce se va primì si raportulu comisiunii censuratòrie.

Dupa aceste adunarea generala se inchise, res-

pective se amanã pana ce comisiunea ni-va fi terminatu lucrarea sa.

Membrii presinti s'au departatu, dorindu ca in vițori'a adunare generala sè se pòta pune basa solida pentru asigurarea infloririi acestei Asociatiunii, ceea ce totu Romanulu din anim'a doresce!

Iosifu Vulcanu.

Ma c-M a h o n.

(Cu portretu pe pagin'a 269.)

Sòrtea Franciei e sòrtea nòstra. Cum sè nu ne interesãmu dara de barbatii, cari adi conducu destinele nefericitei nòstre sorori?!

Mac-Mahon, alu carui portretu lu-publicãmu in nr. presinte, adi presiedintele republicei franceze, fu destinat de sòrte a jocã rolulu celu mare in istori'a natiunii sale.

Cine este acestu barbatu?

Elu se trage din o familia irlandesa, care dupa esilarea Stuartiloru s'a mutatu in Francia.

Fu nascutu la 13 jan. 1804 in Suly. Parintii lui au voitu sè pasiésca pe carier'a preotiésca, elu inse nu simțì vocatiune pentru acést'a.

Intrã dara in scòl'a militaria de la Versailles, la 1830 fu numitu locotenente, si in 1848 a jocat unu rolu mare in espeditiunea din Algiri'a.

Nu ni e scopulu a schitiã activitatea militaria a lui Mac-Mahon, vomu amintì numai bravurele lui de candu cu asediulu Sebastopolului, si eroismulu lui din batal'ã din Italia la 1859, candu — la Magenta — nu numai scapã din periculu pe imperatulu Napoleon, ci decise lupt'a, ceea ce i cãstigã titlulu: „Duce de Magenta.“

Rolulu seu tragicu din ultimulu resbelu franco-teutonicu ni e inca in viua memoria.

Deie Ddiou, ca Mac-Mahon, acum ca presiedinte alu republicei, sè nu fia silitu a-si conduce natiunea la alu doile Sedan!

CE E NOU?

* (Maj. Sa imperatés'a) va plecã dilele vițorie la scald'a de mare de la Brighton. Inainte de a merge acolo inse, va petrece câte-va dîle pe insul'a Wight, dimpreuna cu archiduces'a Maria Valeria.

** (O dama, care a patitu o!) Diuariulu „Tr. Ztg“ scrie, cã o dama — deplinu sanetòsa, dar nervòsa si inzestrata cu multa hipocondria — a voitu sè mèrga in vér'a acést'a la scald'a de la Ems. Inainte de a plecã, rugã pe mediculu ei a-i dá o epistola recomandatòria la mediculu din scald'a numita. Cererea implinita, dam'a plecã. Pe cale i plesnì prin minte, cã ar fi bine sè cetésca ce a scrisu mediculu ei despre ins'a. Desfacù dar epistol'a, si ceti aceste: „Iubite

colegu! Aice ti-tramitu o paunitia, inzestrata cu tóte insusírile rassei sale. Grigi de ea, cum ti-va dictá — mintea. Ea e sanetósa ca unu rinoceros, si are o gramada de parale.“ Vi puteti intipuí uimirea bietei dame. Se intielege, cá ea nici n'a aretatu apoi mediculu din Ems acésta scrisóre.

* * (Nu mai multu unguresce.) Se díce, cá marésialulu curtii din Viena ar fi ordonatu, ca servitorii regesci din Gódölló, cari pan'acuma portau haine unguresci, in viitoriu sè pórte fracu si ciorapi lungi, ca cei din Viena. Trasurile si casuliéle de paza din Gódölló inca se voru colorí negre-galbene.

* * (Sermane! fete!) Lips'a de bani sílesce pe bietii ómeni de multe ori a face ceea ce de alta-data n'aru face pentru pretiu mare. Asié se scrie din mai multe parti, cá speculantii de peru, folosindu-se de lips'a paraleloru ce apésa acuma mai alesu sarman'a poporatiune de la sate, cumpere frumósele cositíe ale tierancelorú, decoratiuni pe cari de alta-data nu le-aru vinde pentru tóta lumea.

* * (O pré interesanta operatiune medicala) s'a osecutatu septeman'a trecuta in ospitalulu Rochus din Pesta. O copila de 12 ani, din caus'a unei bóle inde-lungate nutrita slabu, a perdutu atât'a sange, încátu nu mai avea sè tráiesca decâtu câte-va dile. Nimicu nu mai putea sè folosésca, decâtu injectiunea de sange in vénele ei. Si fiindu cá spre acestu scopu sangele de mielu este celu mai aplicabilu, la casulu de fatia se intrebuintá acest'a. Operatiune se facú, si reesi fórté bine. Copil'a se intari la momentu, si de atunce se afla totu mai bine.

* * (Nenorocire.) La 10 juniu a fostu asié mare viforu in Oradea-mare, încátu ap'a a manatu 14 ómeni de pe délú in Crisiu, unde cáti-va au si muritu.

Biserica si scóla.

‡ (Parintele Ioanu Metianu,) nou alesulu vicariu episcopescu alu eparchiei Aradane in Oradea-mare, dílele trecute a sositu la Oradea-mare spre a-si ocupá onorificulu locu.

‡ (Dóue scóle nóue.) Pr. SS. parintele metropolitu Procopiu Ivascovicu de curendu a santítu dóue scóle, in Avrigu si Boitia, amendóue demne de modelu. La prandiulu dupa santírea celei din Boitia unu economu betranu Alemanu Clója declará, cá va lasá prin testamentu in folosulu acestei scóle 1000 fl. Éra dlu Z. Boiu oferi pentru unu fondu spre scopulu scolariloru orfani 20 fl. esemplulu seu fu imitatu, si indata se subscrise aprópe la 300 fl.

Societati si institute.

‡ (Tinerimea romana din Alba-Iulia) a infintiatu o societate de lectura, numindu-o „Concordia.“ Membrii societátii se urca la dóue-dieci.

T e a t r u .

‡ (Societatea diletanta a studintiloru romani din Clusiu) la 2/14 maiu a represintatu pies'a „Tribu-

nulu“ de dlu I. Lapedatu. Publiculu a fostu numerosu. Diletantii: dsióra M. Centea, Vas. Filipu, dlu Ghetie (in rolu de femeia), Tantiu, Gavrusiu, B. Popu, I. Haragosiu, V. Popu, I. Popovicu, au jocatu frumosu. Venitulu s'a datu pentru scól'a poporala romana din Clusiu. La 4/16 maiu bravii diletanti au mai jocatu asísdere cu efectu piesele: „Mus'a de la Burdugeni“, de Negruzzi, si „Fantan'a de la Pétra“, de I. Lapedatu. — In aceste dlu Filipu fu multu aplaudatu.

‡ (Dlu Ghermanu Popescu) din Ploesci a datu dílele trecute câte-va represintatiuni teatrale in Brasiovu, — jocandu cu multu succesu cãntionete comice.

‡ (Teatru romanescu la Aradu.) Dlu C. D. Ionescu a dà la 18, 20 si 21 l. c. la Aradu trei represintatiuni romanesci. De acolo pleca mai departe la Mehadia.

M u s i c a .

‡ (Strauss si Langenbach,) cari pe timpulu espositiunii din Viena au facutu efectu mare cu orchestrlu lorú, in septeman'a trecuta dederá dóue concerte in Budapesta.

Suvenirea mortiloru.

‡ (Demianu Datco) cetatianu in Brasiovu, presiedinte alu eforiei scóleloru romane din Brasiovu, repausá la 27 maiu, in etate de 73 ani.

‡ (Despre bar. Rothschild) din Paris, a carui mórte o anunciarámu si noi, unu diariu de la Paris povestescé urmatóri'a anecdota: Intr'una din díle br. Rothschild erá in visita la unu amicu bancariu. Sub decursulu petrecerii sale acolo se ivi in curte unu cersitoriu, care incepu sè cante o melodia poporala. Bancariulu luá doi sous spre a-i aruncá cersitoriiulu. Inainte de a face acést'a inse, elu cautá ceva pe mésa. „Ce cauti?“ — lu-intrebá Rothschild. — „Unu petecu de harthia, sè invelscu banulu acest'a“, — respunse bancariulu. — „Eu am la mine, — respunse Rothschild, si scóse unu biletu de 500 de fr., invelli intr'insulu cei doi sous si i aruncá cersitoriiulu.

Post'a Redactiunii.

Rosia. La noi se afla de vendiare urmatóriéle tablouri: Alesandru I domnu alu Moldovei primescé insemnele domniei, — In ugararea academieí romane, — Coriolanu si Veturia, — Traianu trece Dunarea, — si portretulu lni Ionu Brateanu. Pretiulu fia-caruia e cate 60 cr.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Calea tieréi nr. 39.

Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului.